

MÖRTEN

1997 ÅRG. 27

Några rader från "ordis"

Nyss fick jag iväg såväl resterna av julsinkan som kallelsen till årets första styrelsemöte. En bra uppvärmning inför författandet av ordförandespalten, som jag tänkte inleda med att hälsa alla nya medlemmar välkomna i Sällskapet. Drygt trettio nya medlemmar valdes in på årsmötet - ett rekord som jag hoppas kommer att stå sig i bra många år och en följd av det stora jobb Billy har lagt ned på att tillsätta alla lediga platser i hamnen. Nu gäller det för oss andra att se till att de kuggar in väl i gemenskapen genom råd, dåd och marknadsföring av våra evenemang. Den traditionsenliga sjösättningsbanketten är ju ett osökt tillfälle att stifta närmare bekantskap med dem. Kom ihåg - en gång på världen har vi alla varit färskingar i Sällskapet, så bjud till. En annan färsking i Sällskapet, låt vara lätt patinerad, är embryot till bojeka

som anlände en sen höstdag under sakkunnig bogsering av hamnkaptenen, med assistans av herrar Rosander och Karlsson. Om själva bogseringen via Lindalssundet och hem var ett av höstens projekt, blir själva renoveringen ett av sommarens större diton.

Se'n vill jag påminna om att vi kommit halvvägs i revideringen av våra stadgar. Till vårmötet skall vi en andra gång behandla det förslag till stadgeändring som årsmötet sade ja till. Därmed blir vi kvitt en del underligheter som har med medlemskapet att göra och våra ungdomarna kommer att bli en integrerad del i Sällskapet. Visst har det lite grand av kejsarens nya kläder över sig, det tillstår jag gärna, men ändringarna är nödvändiga för att det skall fungera just i formellt hänseende. Så var lugna, allt förblir i stort vid det gamla. Vi har inte ens sadlat om från Båtsällskap till Segelsällskap, vilket en och annan möjligen ängslats över efter mina reflexioner i förra årets spalt. Jag skulle aldrig ens drömma tanken och hoppas att det är ställt utom all tvivel att jag tillhör traditionalisterna.

I den fastaste förvisning om att det inte råder någon som helst tvekan på denna punkt övergår jag till att konstatera att min kollega i Göta Segelsällskap, Dieter Bergau, har lagt

ordförandeklubban på hyllan efter sju år. Jag vill passa på att tacka Dieter och hans hustru Majvor, inte minst för att de alltid visat så stor gästfrihet och varit så välvilligt inställda till Ekensbergs Båtsällskap. Upphöjda till systerklubb - det har vi papper på - har vi alltid känt oss varmt välkomna till Jungfruholmarna. Jag hoppas på en fortsatt skön seglats för dem, utan alla ceremoniella förpliktelser som hör ordförandeskapet till, och att vi skall bygga vidare på våra mycket goda relationer med Göta SS.

Ett stort tack också till Gröndals Båtklubb som bjudit in till kappssegling med tillbehör vid ett par tillfällen.

Panta Rei - allting flyter - till sommaren

Lasse

Namn & Nytt

På årsmötet valdes *Peter Eriksson* in i styrelsen. För er som undrar över vad Peter åker omkring i kan vi nämna att det är en motorbåt i trä som pietetsfullt vårdas av den ägartrio, där Peter ingår. Peter bär "ofta" skinnjacka.

Avgående var *Hasse Westerling* som ämnar ta det lugnt med båtlivet några år. Han och Lena tänker dock återkomma. När barnen blivit större, antar redaktionen.

Kappsseglingsansvarig för kommande säsong är *Johan Haasum*, som själv seglar M30. Han tar över efter *Gabor Komaromi*. Johan presenterar själv nyheterna på annan plats i Mörten. Till Hasse och Gabor säger redaktionen - tack så mycket.

Peter Eriksson i sedvanlig brun skinnpaj.

PROGRAMMET FÖR 1997

17/4 Torsdag, 19.00	Vårmöte
26, 27/4, 1, 3, 4, 10/5	Sjösättningar
10/5, Lördag	Sjösättningsbankett
15/5, Torsdag, 18.00	Städning, obligatorisk
17-19/5	Pingsteskader
7/6, Lördag	Sillknytis med kappssegling
9-10/8	Göta SS, Kräftiköret
23/8, Lördag	Kräftsamling, Jungfruholmarna
23-24/8	Ungdomsläger
13/9, Lördag	Mauritz Minne
27/9, Lördag, 09.00	Framplockning, obligatorisk
27/9, Lördag, ca 11.00	Matchracing
4, 5, 11, 12, 18, 25/10	Upptagningar
1/11, Lördag, 24.00	Boj & Bom skall vara uppe
13/11, Torsdag, 19.00	Årsmöte
22/11, Lördag, 18.00	Årsfest
13/12, Lördag	Lusseknytis

Skorpan och Pärlemor, två nya båtar i EBS - eskadern

Det senaste året har flera nya båtar och medlemmar kommit till Mörtviken. Vi skall presentera innehavarna till två av båtarna.

Sambandet mellan skorpor och sjölivet

fick Erika Broodh, som tillsammans med Lollo Wikman seglar en Marieholm S20 att döpa båten till

blivit tilltalad av att klubben har en ungdomssektion, något som inte fanns i hemstaden Örnsköldsvik.

Första sommaren har färderna som längst gått till trakterna av Möja samt till Utö. På sikt lockar Åland och kanske en större båt. Erika minns med välbehag föräldrarnas S 30 och Lollo tycks trivas på sjön så ett "uppköp" kanske ligger runt hörnet.

Skorpan. Erika, som i motsats till Lollo, haft egen erfarenhet av segling från föräldrahemmet fick som liten skorpor av sin mamma mot sjösjuka. Dessutom tyckte hon och Lollo att båten såg ut som en skorpa när de köpte henne i våras i Grödinge. Premiärseglingen gick i medvind genom Södertälje kanal och gjorde nog sitt till att Lollo, som inte seglat förut, fick en positiv start på sitt båtliv. Innan dom fick Mörtviken som hemmahamn hade dom frågat runt på flera ställen och även fått plats i Årstaviken, i närheten av bostaden. Men EBS och Mörtviken hade gjort ett så positivt intryck att detta fick bli utslagsgivande. Dessutom har Erika

Namnlösa

är däremot båda de centrala tingen för familjen *Per Elmsäter/Anita du Puy*. Dottern som beräknas anlända kring månadsskiftet januari/februari har "arbetsnamnet" Petronella och enigheten är inte fullständig om namnet på den Winga 25 som inköptes våren 1995. I det senare fallet står valet mellan Pärulan och Pärlemor. Vare sig Anita eller Per har tidigare erfarenhet av sjön men Per har ett förflutet som kapellmakare. Vid en fisketur till Gålö föddes idén om en egen båt. Efter att ha gått runt till flera klubbar kom man ner till Mörtviken där man hade turen att träffa på Lasse F.

Per har tidigare varit orienterare och bäge har gått en skepparkurs vilket gjort att man klarat av en rivstart med sjölivet och gjort färder som andra, betydligt erfarnare bätägare, bara drömmer om. I somras var de ute i 8 veckor och under de två första åren har man redan avverkat Åland och Gotland. Per har en mycket positiv erfarenhet av att använda Sjöfartsverkets färdplaner och kan berätta om ett mycket positivt bemötande från lotsarna vid överseglingarna.

Introduktionen i EBS

tycks ha fungerat mycket väl för bägge familjerna. Bägge har från början fått ett vänligt bemötande och hjälp med de praktiska detaljer som kan vara svåra för nybörjare. Och i båda fallen nämner man den aktiva hjälp man fått från sina grannar, Billy respektive Danne. Heder åt dessa och alla andra som hjälpt Anita, Per, Lollo, Erika och alla andra nykomlingar att redan från början känna sig välkomna i klubben, för hjärtligt välkomna är ni!

AVGIFTER 1997/98

Årsavgift	125:-
Pensionär	60:-
Junior	60:-

Hamnavgift 400:-/m bredd,
minimibredd 1,8 m (720:-)

Uppläggningsavgift 48:-/m²

Extra sliptagning 50:-

Avgift för:

ej upptagen boj/bom 300:-
ej fullgjort arb.pass 300:-
ej fullgjort vaktpass 300:-
dessutom nya pass

Hamnhyra för medlem utan
båtplats 20:-/breddmeter och
vecka.

Vimpel 30:-

Segla rätt! - Välj Kokett!

"Nöden är uppfinningens moder" är ett uttryck som väl passar in i denna lilla tekniska betraktelse. Kanske är det fel att tala om nöd när denne marine laborant ger sig ut till havs, snarare ett behov av att komplettera skeppsapoteket. Observera att EBS inte tar något som helst ansvar för det innehåll någon kan få ut av denna artikel.

Lider du av spinnakerfrossa, d.v.s. den frossa mannen i familjen får på undanvindsbogar då hustrun inte vill föra spinnaker? Propsar din hustru på att gryta i motvind när du vill segla? Allt det där är lätt avhjälpt - om du har en sötvattenkyld motor.

En kylare till en inombordare levererar under gång en stor mängd 85-gradigt vatten som normalt kyls av sjövattnen i ett slutet kylsystem. Man kan avleda kylvattnet till värmeelement men man kan också använda extravärmen till bättre saker, som t.ex. en destillationsapparat som behöver en temperatur på strax över 70 grader för att få fram rätt saker, t.ex. destillerat vatten till batterierna eller extrabränsle till jollens utombordare. Det är just en sådan möjlig - med arbetsnamnet Kokett - som jag har utvecklat och installerat i min båt.

Själv kör jag med en extra kylare från Sen-Dure, dom ger inte samma "uppenbara synintryck" som Martec. Värmeregleringen sker via en standardtermostat inköpt på Claes Olsson. Den värme som Kokett inte

Resrutt och produktionsresultat.

behöver avleds till den ordinarie kylaren som arbetar parallellt med den högst prioriterade apparaten. Det är viktigt med ordentlig motorumsventilation, gärna med utblås under vattnet. Det sista är inte minst viktigt om man vill ladda batterierna i en fullsatt hamn och inte vill ha en massa objudna gäster i båten på kvällen.

Hur mycket man får ut beror på motorstyrkan. Själv har jag bara en 8 hästars Yanmar. Vid en testkörning mellan Gröndal och Helsingfors förra året fick jag följande produktion, uttryckt i liter, under gång i marschfart. Vi hade fått ut betydligt mer om inte resan avbrutits p.g.a. att ett fast föremål körde på oss!

Kokett har helt förändrat familjens seglingsvanor. Numera grytar vi runt i morgonbleken och tar hamn vid 1/21-

tiden när sjöbriserna kommer.

Så snart finansieringen och vissa legala problem är ordnade, kanske redan till vårens båtmässor, skall jag börja sälja Kokett. Den kommer säkert att bli succé. I fortsättningen kan vi få höra replikskiften som "Kan vi inte ta ner de otäcka seglen Elsa och gryta en stund" - "Nej Axel, här skall seglas, annars vet jag hur semestern blir." Antalet "batteriladdningar" kommer att öka markant, även i annars tysta naturhamnar, men det tycker nog även de mest inbitna miljövännerna att det är värt.

Så Segla rätt! - Välj kokett! Jag kommer att sälja den lite diskret i samband med uingdomssektionens korvförsäljning under sjösättningen. Kanske kan dom också lära sig nått vettigt i pausen mellan korvarna.

Trygghet i premie och villkor

För våra klubbmedlemmar

Din kontaktman: JAN-OLOF GUSTAFSEN

Kokett under en produktionsfas.

Nya stadgar, varför det då?

För tredje gången på femton år gnetar vi med stadgarna. Skall det verkligen vara nödvändigt - är det bara fråga om klädförändring från ordförandens sida, miljöskadad som han måhända är efter ett antal år bland paragrafer och semikolon? Nedan ges en kort redogörelse för vad ändringarna går ut på och bakgrunden till dem.

Det började egentligen med en fråga om vem som får kappsegla i Sällskapet. Intresserat öppnade jag så stadgarna, av vilka framgår att medlemsskapet omfattar familj och under mostvarande förhållanden sammanboende. EBS som betalar avgift till Seglarförbundet för ca 200 medlemmar skulle därmed kunna mönstra sisådär 600 - 700 pers på kappseglingsskutan om alla familjemedlemmar mangrant ställde upp. Detta kunde ju inte vara varken guds eller Seglarförbundets mening. Djupt försjunkna i dessa grubblerier gled sedan tankarna in på frågor om ansvar, försäkringar och dylika ting. Nu blev det riktigt knepigt och sonderingar åt olika håll gav vid handen att vår lösning inte var ideal. Framför allt vände man sig emot att våra ungdomar med några få undantag, bl a barnen Forslund och Niklasson, inte var formellt invalda i Sällskapet utan endast medlemmar i ungdomssektionen. Hur bör man då lämpligen gå till väga när medlemmar väljs in? Ja, det var nästa fråga som diskuterades. Vi har av tradition - sedan 1924 eller så - valt in medlemmar på årsmötet. Detta är en

alltför stelbent ordning när det gäller att hålla igång vår livaktiga ungdomsverksamhet, där omsättningen av medlemmar helt naturligt är större än i övriga delar av Sällskapet. Ordningen kunde dessutom numera anses vara något föråldrad, när man gör anspråk på att vara en ideell förening. Att Ekensbergs Båtsällskap är en ideell förening i ordets rätta bemärkelse är ju alldeles självklart. Men skall vi nu laborera med stadgarnas bestämmelser om medlemsskap är det ju lika bra att göra slag i saken även på denna punkt.

Förslaget till stadgeändring, som utan erinran antogs av årsmötet, innebär därmed i korthet

- att familjemedlemsskapet slopas.

- att det fortfarande finns två typer av reguljärt medlemsskap, nämligen juniormedlemsskap och seniormedlemsskap. Juniormedlemsskapet är avsett för personer under 19 år. Övriga är således Seniorer. Både juniorer och seniorer är fullvärdiga medlemmar, med rätt att kappsegla för Sällskapet. Att vi ändå behåller de två olika typerna av medlemsskap beror i första hand på att det skall vara möjligt att differentiera avgifterna.

- att det inte längre är årsmötet som väljer in medlemmar, utan det är en angelägenhet för styrelsen. Men det är fortfarande årsmötet som beslutar att kalla någon till hedersmedlem och fortfarande krävs fyrtio medlemsår för att det överhuvud taget skall bli aktuellt för styrelsen att lägga fram förslag om detta på årsmötet.

Innebär den nya ordningen något alldeles revolutionerande? Nej, jag är övertygad om att det mesta i praktiken kommer att bli vid det gamla, men att vi undanröjt en del oklarheter i formellt hänseende.

Är då ändringarna bara av godo? Jag kan se två mindre problem som båda går att avhjälpa. I och med att ungdomarna skall ha kallelser etc på samma sätt som övriga medlemmar ökar pappershanteringen avsevärt, vilket ytterligare skulle begränsa framkomligheten i sekreterarens bostad när utskick bokstavligen står för dörren. Vi har därför kommit överens med ungdomssektionen om att den skall ta hand om samtliga utskick till ungdomarna. En konsekvens av att familjemedlemsskapet upphör är att hustru, make eller barn till medlem inte självklart kan delta i Sällskapet egna seglingar.

När jag år 1983 befann mig i Oslo och på telepatisk väg lyckades vinna starpriset eftersom Ylva, som var rorsman på vår gamla skärgårdstretia Solkatten, inte var medlem i Sällskapet blev jag fundersam. Vis av erfarenheterna av hur jag på detta sätt lyckades knipa min främsta (och enda) pokal tycker jag för min del att vem som helst i en familj skall kunna föra pinn i våra kappseglingar och tävla om våra priser. Varje familj skulle då ges rätt att tävla med en båt, om det nu inte är så att familjen faktiskt inrymmer flera medlemmar. Men det här är ingen stadgefråga utan en fråga vi kan besluta i på nästa möte.

Stadgekommittén/ Lars Forslund

1996 -års Mauritz Minne

- 1 Pia & Johan Frimodig/Haasum
- 2 Anders Widerberg
- 3 Per Hansson
- 4 Mikael Magnusson
- 5 Svante Sjöberg
- 6 Gabor Komaromi
- 7 Bengt Niklason
- 8 Per Olsson
- 9 Thomas Rönström
- 10 Urban Fredriksson
- 11 Arne Pettersson

Väl kämpat!

Kappsegling 1997

Som tidigare nämnts i bladet har EBS fått en ny kappseglingsansvarig. Han heter Johan Haasum och seglar M-30 58. Här deklarerar han sina funderingar på programmet för 1997.

Sedan länge seglar vi om Mauritz minne på hösten med god uppslutning. Jag föreslår att vi även har en kappsegling på våren i samma anda.

7/6 kappseglar vi SILLKÖRET. Det blir en något kortare segling än Mauritz och vi avslutar på Jungfruholmarna med silllunch i knytsform! Titta på anslagstavlor för mer information. Jag kan också varmt rekommendera Götas Kräftkör 9-10/8 med kräftskiva på lördagskvällen. Det brukar vara en mycket gemytlig tillställning med både lys och entypsklasser. Var med och kappsegla, det är både roligt och lärorikt!

Med S/Y Maraya till Gotska Sandön

Om mat i lä och andra naturupplevelser berättar här Victor Englund när han lättar på loggboken från sommaren 1996.

Redaktionen imponeras av storsegelkonfigurationen som erbjuder åtminstone 6 (sex) rev.

Sommarens långtur startar från hemmahamnen vid Orrö, mitt emot Nämdö Kyrka. Besättning; Thomas, Sven & kapten Victor. Första natten som vanligt vid Långviksskär. Sedan Huvudskär, Nåttarö, Landsort - östra hamnen. Redan på ditsegelatsen intrimning av grejer och tätning av ruffskott och ventiler med silikon. På Landsort gick vi Jungfrudansen för att få en lyckosam segelats till Gotland.

4/7 Avgång kl 2150. Lågtryck på väg söderifrån. Kapten kräktes ett par gånger redan på några hundra vågors avstånd från land. Sven gick på Pimpelan och Tomas låg mest på läkojen. Ökande vind, ständigt växlande riktning - mest kryss och mest mycket blött. Vågor runt två meter, stamp, stamp, stamp.....timme efter timme. Ankom Lickershamn norr om Visby, efter 16 timmar. Allt på tork i solsken. Sedan skildes våra vågor och Victor hyrde stuga med familj och barn under en stormig vecka. Skönt att ha Maraya bakom piren, men repen skavde nästan av mot kajkanten.

14/7 Veteranbesättningen Johan & Mats mönstrade på. De har varit med till Gotland och till Åbo/Åbolands skärgård på tidigare seglatser. Startade mjukt med 5 timmars läns upp mot Fårösund. Där inköptes ny radio i stället för den gamla som slungats genom ruffen vid överfarten. För säkerhets skull också ett extra batteri. Vi blev liggande 2 dagar och 3 nätter i väntan på lugnare väder. Givetvis gick vi Jungfrudansen där också - viktigt med andarnas beskydd.

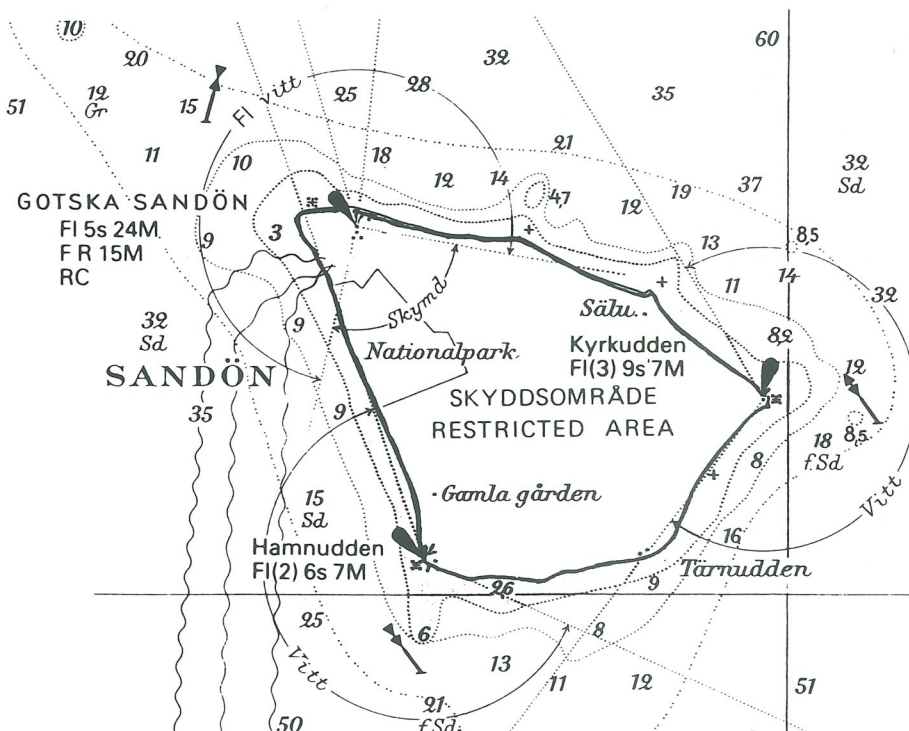
Tänkte först ta östra vägen förbi Fårö men upptäckte att glödlampan på livbojsbelysningen ärgat sönder. Åter till marinan för att köpa nya, då blev det västra ruten i alla fall.

17/7 Mycket sparsamt med vind under flera timmar. Total bleke utan någon styrfart. Nattsegling till Gotska Sandön. Observera att AP-navigatören aldrig fungerar i Fårösunds västra farvatten. Först på position 580979/190736 satte den igång igen. Fördrev tiden med provskjutning på tomglas med nyinförskaffat luftgevär som inköpts till skydd mot Sandöns beryktade pirater.

Underbart vacker natt. Givetvis satte vi inte igång järngenuan - är det segling så är det. Vi siktade Gotska Sandöns trädtoppar redan vid 1930, anlande dock inte förrän 0440. Med andra ord tog denna etapp 16 timmar. Lade ut dubbla ankare på 3 meters djup med massor av slack i linan.

sömn övermannar. Jollen lades ut. Dags för en försiktig, tassande förbjuden promenad på de mycket sköna mosstäckta sanddynerna mellan de vindpinade tallarna. Kallt bad och lite sol på kropparna. Efter middagen vid 18-tiden lämnar vi den vindskyddade Kyrkudden för att stäva mot Sverige. Vinden tillbaka med 10-14 m/sek. 6 rev och mellanflock. Krabb sjö runt Sandön. Det måste vara havsströmmarna som busar med oss.

Kryssbog hela blöta och tillika obekväma natten. Siktade Landsorts fyr i grågryningen. Smått skärrade sekunder vid passagen in i Östra hamnens mynning, som är mycket smal med stenbumling i mitten runt

Gud visade oss sin mest magiska show på himlen med fantastiska molnformationer gestaltande allt från demoner till änglar. Vattnet och himlen samspelade i guld, purpur och ockra.

Morgondimman lättar. Några andra båtar ligger uppankrade ute efter öns östra, och för tillfället läga sida. En stark lyckoberusande skönhetsupplevelse. Vi firar med morgonwhiskey. Johan och Mats går till kojs. Kapten sitter kvar och tar in upplevelsen ytterligare några timmar, tills en kort

vilken en kraftig malström bildades. Full fart med motorn och tungan rätt i munnen - plötsligt är vi inne i denna skyddade blindtarm i urberget.

Djup förmiddagssömn och prylarna på tork.

Eftermiddagsvisning i nyöppnade fyren med ett litet kaffestånd där det serverades hembakade kanelbullar. Promenad som medförde Johannisört till brännvinet. Besättningen bröt ånyo upp.

20/7 Victor seglar ensam till Huvudskär (egentligen Ålandsskär).

Sture Johansson 63 år i Sällskapet

21/7 Mats tillbaka, han hade tagit Vaxholmsbåt från Landsort till stan och sedan fina Sadelöga från Dalarö idag.

Medförde ny besättningsman från Indonesien - Harmavan, som aldrig tidigare varit på sjön. Det blev en omtumlande erfarenhet för honom och vi fick en professionell kock ombord som trollade med burkar och rester.

Huvudskär fullt med folk och båtar vid denna tid på året. men vilka sköna klippor och marmorerade slingor i graniten.

Seglingens sista dagar firades ute på Tärnskär vid havets rand och givetvis med ett stopp på Långviksskär. Snabbschacklet till ankarlinan öppnade sig just som ankaret gick i sjön. Hoppsan - inget annat än ett tomt rep i handen. Skepparen mycket arg, men det var väl hans eget fel. Sannolikt var schacklet både slitet och av fel typ. Inte skall man väl använda snabbschackel till ankaret. Ut med reservankare. Nästa förmiddag ägnades åt mödosam men lyckosam dragning efter plätten, som i alla fall hade fyra meter kätting om än inget schackel.

Victor i land som vanligt för ett samtal med änkan Emmy vid bostället, fick köpa flundra och fascinerande information om konstnärer, bössor och vättar. Önskemål - gör Tärnskär till fågelskyddsområde. Det är alldeles för mycket människor där men ack vilket paradiset, med naturbassäng, stenar och blommor. Dessa trakter har kapten nu i sin själ sedan drygt ett halvt sekel.

KOPPLA VOVVEN !

Alla hundar som vistas tillsammans med sina hussar och mattar inom klubbens områden och på dess bryggor skall vara kopplade.

Detta gäller även de små söta och ofarliga som bara vill leka. Vi vet att det finns många i klubben som inte vill leka med hundar och upplever det som obehagligt med lösa hundar. Dessutom finns det allergiker som inte tål hundar av den anledningen. Detta är en ordningsregel inom klubben som införs 1/4 1997.

Styrelsen

Sällskapets verkliga veteran, hedersmedlemmen Sture Johansson, har lämnat oss. Sture, som blev medlem redan år 1933, var en riktig Ekensbergare eller kanske snarare Gröndalare, vilket med all önskvärd tydlighet framgår av det följande. Han föddes i det vi ibland kallar Milles kåk, d v s den gamla träkåken med det mångsidiga trapphuset, som sedan urminnes tider ligger på Gröndalsvägen strax efter avfarten till klubben (kolla gärna förra årets omslagsbild till Mörten). En kåk som för övrigt inrymde vårt kansli t o m när nuvarande ordföranden blev medlem i Sällskapet (47 år efter Sture). På 1880-talet kom Stures mormor från Småland och fick då anställning på Sannadals Bageri, som ingick i släkten Kempes imperium. Hans farbror Konstantin Johansson, var verkare på varvet där också farbrodern Konrad jobbade. Pappa Rudolf bodde i Ekensberg, men förtjänade sitt levebröd som smed på Saltsjö Kvarn. Självt jobbade Sture hela sitt liv i Gröndal. Först på Lagerholms färgkokeri som låg nere vid Nynäs, sen' på Beckers, i samma bransch, för sedan avsluta sitt yrkesverksamma liv runt 1980 på brädgården i Gröndal. En sann Gröndalare inte bara jobbar på orten, han finner också käresta där. Så visst hittade Sture sin Elfi i Gröndal, närmare bestämt i den s k Alphyddan vid Trekanten. Sture började som de flesta med segling, först i en farkost som hette Sällan och sedan blev det M22:a. Den verkliga pärlan bland motorbåtar köpte Sture i mitten på femtiotalet. Den oinvigde kan lokalisera densamma nere i hamnen genom att söka efter en Pettersson-liknande mahognyjakt med en gyllene stjärna på varje sida om stäven. Men kom ihåg - det var Iversen som ritade denna drömjakt och ingen annan. Skönt att den finns kvar och i gott skick. Sture var inte direkt ombytlig. Han hade den båten i nästan fyrtio år och var Sällskapet trogen i inte mindre än 63 år. Det lär nog inte många av oss hinna med.

Leder i Mälaren - Lindholmen-

Grynnan ligger under vaken i isen som kan skönjas på bilden. Mellan Lindholmen och grynnan är det djupt. Håll 10 - 15 meter utanför pilarna på Lindholmen så går ni mitt i rännan.

Under denna rubrik har Bengt Niklasson valt att redovisa en liten led i Mälaren, för både små och stora båtar. Vi börjar ett stenkast från hemmabryggan.

Några kabellängder från vår klubbhamn ligger Lindholmen och Rotholmen. Farvattnen runt omkring den lilla skärgården är på sina håll grund och stenig. Rotholmens nord- och ostsida är full av grynnor och kan

vara ett gissel för båtförare som inte kollar kortet.

För att nå leden västerut i Mälaren går Ekensbergaren normalt ut på Lindholmens nordsida. Detta är nu inte nödvändigt. För de flesta av våra flytetyg går det alldeles utmärkt att passera i sundet mellan Lindholmen och Vinterviksudden. Jag har lodat upp djupet några gånger och aldrig fått ett lodskott understigande 2,3 m. Detta gäller under sommartid då

vattenståndet i Mälaren normalt är som lägst.

När man kommer inifrån hamnen siktar man på Lindholmens ostspets, dvs pilarna som hänger längst ut. När man har avverkat ca 2/3 delar av avståndet från Bullen till dessa pilar girar man babord in i sundet och har ungefär 10 - 15 m upp till pilarna på Lindholmens sydsida. När man passerar en rak linje mellan räddningsstegen på berget på Vintervikssidan och Lindholmens ostspets passerar även den grundrygg som breder ut sig inifrån Bullen och som avslutas med en rejäl grynnan. Grynnan ligger ungefär mitt emellan Vintervikssidan och Lindholmen och kan beses vid lågvatten. Många har gjort det. Efter detta kan man gå rakt i SV riktning, söder om Rotholmen och vidare västerut.

Observera att samma navigation gäller vintertid vid skridskoåkning. Runt grynnan råder strömmar och det är alltid stor risk för mycket svag is i området.

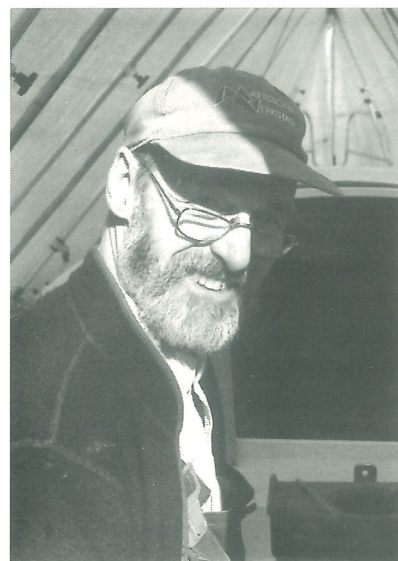
Nästa Mälarled som presenteras i Mörten blir Brännvinstratten - Stallarholmen eller "Selaön runt".

En hedersmedlem som har tummarna på rätt ställe

Bosse Dahlqvist kallades till hedersmedlem i Sällskapet på årsmötet. Inte mindre än 26 medlemsår tillsammans med hela 17 år som han varit styrelsemedlem eller i annan förtjänstfull befattning kvalificerade honom för detta. Redan 1969 dök han upp med sin Rocka. Klubbens första cellouidhoj muttrade "Guben", som därmed ville ha sagt att det var EBS första segelbåt i plast. Bums åkte han på jobb. Träarmen på vår gamla fartygskran var angripen av termiter - eller var det av väder och vind. Under överinseende av Mauritz - han med Minnet - ersatte Bosse den

gamla termitstacken med ett spirorör och tillsammans med Figge elektrifierade han kranen. Sen har det fortsatt av bara farten. Redan efter ett år blev Bosse medlem och Arne W muttrade att ingen tidigare blivit medlem så snabbt, sagt som en komplimang, alltså. Är det nåt Bosse vill trycka på är det alla roliga vinterjobb som gjordes i hamnen på den tiden - man hade kul helt enkelt och jobben var så mycket mer än att bara få saker och ting ur händerna. Vagnen och slipen bär också till stor del hans signum som så mycket annan materiel. Vid femtio fyllda skaffade Bosse en Safir men sedan i somras är

det återigen en komforthoj som gäller. Denna gång en Mistinguette.

Sällskapet gratulerar till hedersmedlemskapet.

Loppcirkus i Plastbåtar

Frågar man den vanlige båtägaren om vederbörandes båt är behäftad med plastpest så svarar majoriteten av de tillfrågade "Neej, inte min båt inte". Inte förrän båtgrannen med stor tydlighet visar det som ägaren inte vill se. Då gelcoaten ser ut som en finneg ynglings tonårsnylle kommer sanningen ikapp förhoppningen att det inte var något fel på pärlan. En som har sakligt sett, konstaterat och åtgärdat är Daniel Ekman som här vill delge sina erfarenheter.

Böldpest drabbar var tionde båt. En av dem är vår flytande sommarstuga, ADA, som är en norsk snipa byggd av polyesterplast - ett fantastiskt material, otroligt starkt, formbart. Ja, man kan säga mycket gott om polyesterplast.

Hösten 1994 konstaterades ett mindre antal blåsor under vattenlinjen. När man stack hål på dem luktade det ättika och kändes klibbigt. Blåsorna skrapades och fick torka ut över vintern. Våren 1995 grundades blåsorna, i övrigt så undervattensroppen bra ut.

Sommaren 1995 går ju till historien som en av de finaste. Besvärades inte av några tankar på båtbotten - den låg ju under vattenytan, men en varm dag simmade jag under båten med cyklop. Oooooohh, vad läbbigt; blåsor stora som torskögon mot mig. Besynnerligt, men det här måste åtgärdas.

Så började planeringen av Projekt "loppcirkus". Klartecken från EBS och fakta om behandling togs in från International och Hempel. Jag ringde även ett par snubbar som gjort sådana jobb på plastbåtar. Min bedömning vara att Hempel hade det bästa behandlingsprogrammet för mig. Sliptagning 14 dagar före ordinarie upptagning, goda kamrater var behjälpliga. Se'n vidtog grovjobbet. Två arbetskamrater och jag turades om att våtsandblåstra hela undervattensroppen, därefter såg ADA ut som hon hade fläcktyfus. Ett mindre avsnitt slipades med rondell och det visade sig att många blåsor doldes under gelcoaten. Nu kom det allra vidrigaste momentet; nedslipning av all gelcoat på botten för att frilägga

Cirkusdirektör Ekman visar på öppningen in till manegen.

laminatet. Efter 20 timmar nötande var det dags att tvätta med vatten för att sedan låta torka ut över vintern.

Många undrar säkert hur "loppcirkusen" uppstår.

Det finns många förklaringar. Dålig plastkvalitet, slarv och smuts vid tillverkningen, båten tilläts aldrig torka ut, för låg salthalt i vattnet, hög vattentemperatur, för tunn gelcoat, ojämnt hårdningsförlopp. Ja, listan kan göras än längre. Vatten i kombination med vattenlösliga ämnen i laminatet är två förutsättningar för att böldpest skall utvecklas. Pesten börjar ofta i det yttre skiktet av laminatet under vattenlinjen, för att sedan angripa längre in. Processen kan pågå osynligt under ett antal år för att därefter plötsligt slå ut i full blom.

I anslutning till upptagningen på hösten är det lättast att se om man drabbats av detta fanstyg. Bara efter någon timme på land är det svårt att se blåsorna. Har man bara konstaterat ett fåtal blåsor bär man åtgärda dem eljest har vattnet möjlighet att tränga vidare in under gelcoaten. Även smärre skavanker gör det möjligt för vattnet att tränga in i laminatet, så var noga med att göra din bottenbehandling enligt regelboken. Tvätta och grunda noga och måla aldrig över ett oskyddat laminat med bara giftfärg.

Kanske kan det vara intressant att se vad det är för mödor och kostnader

förenade med projekt "loppcirkus". Gör-det-självaren kan klara det för mellan 3 - 5 000 kr och med en egen arbetsinsats på 40 - 60 timmar.

Att låta ett varv göra jobbet kan kosta mellan 1-2000 kr per kvadratmeter, så det finns mycket pengar att tjäna.

Med facit i handen skulle jag köpt tjänsten att blåstra bottenytan, men själv ha ombesörjt slip-, spackel och målningsarbetet.

Enligt expertisen blir en båt rätt behandlad med Hempelprogrammet bättre än en med traditionell gelcoat som släpper igenom 5-7% vatten.

Med förhoppning om ännu en kanonsommar samt tack för alla glada tillrop och överseende med allt slipdamm.

Efter att ha avverkat första säsongen med High Protecten, utan bottenfärg men med vax i vattenlinjen, har Danne kunnat konstatera att allt har funkade utmärkt. Nu skall ytan mattas och ytterligare ett lager epoxi skall läggas på för att bottenfärgen skall få bra fäste. Danne väljer nu Light Primer då denna är billigare. När detta lager alltså är klibbigt blir det två lager bottenfärg. Sedan skall det bara blir fråga om små bättringar av bottenfärgen år ut och år in, åtminstone något decennium in på 2000-talet.

Vi håller tummarna för Danne, som gjort ett grundligt jobb helt i enlighet med instruktionsboken.

Nordvart sommaren -1996

Med låga fribord mot Hög Kust. Pia och Johan gillar att köra nära vattnet

Detta år bestämde vi att semestern skulle gå norrut. Hur långt skulle väder och vind få bestämma. Eftersom M-30:an som vi seglar med inte är bekväm i hård kryss utomskärs, räknade vi med att få ligga still någon gång. Vi hade avsatt c:a tre veckor och räknade med att vända hemåt så att viss marginal mot dåligt väder fanns.

Starten för resan gick från landstället på Blidö och raka vägen norrut. Början kunde inte bli bättre med c:a 8 m sydväst. Emellertid mojnade vinden oväntat och det blir ganska sent innan vi hittade natthamn bland småskären strax norr om Grisslehamn. Den mjuka dyningen från Ålandshav vaggade oss till sömns.

Den svaga vinden håller i sig och påföljande dag kommer vi inte längre än strax norr om Forsmarks kärnkraftverk. Vi kryssade in bland bränningarna för att hitta natthamn i den ganska grunda skärgården, vilket är ganska spännande då sjökorten inte är helt korrekta.

Dag tre var vinden lite friskare, fortfarande sydvästlig och vi beslutade att gå över Gävlebukten. Den illa beryktade bukten visade sig dock från sin bästa sida och överfarten gick snabbt. Bra naturhamn visade sig dock vara förvånansvärt svårt att hitta. Trots att M-30:an bara sticker 1.4 m och har ett ordentligt överhäng så var det svårt att hitta ställen att komma in till land.

Det slutade med att vi fick ligga på svaj.

Då vi varit ute några dagar börjar färskmaten tryta och vi beslutade att gå in till en hamn. Det blir Sandarne utanför Söderhamn. Inseglingen söderifrån är spännande då man måste åka längs enslinjer i mycket grunda områden. Välkommandet blev emellertid mycket bra. Hamnkaptenen hälsade välkommen och erbjöd oss att låna cyklar och i övrigt förhörde sig om vi saknade något. Klubbhuset var nybyggt och den som hade vakten såg till att det fanns nybryggt kaffe med dopp till gäster och medlemmar.

Dagen efter hamnbesöket var det perfekta förutsättningar, 8 m/s sydligt. Vi beslöt därför att segla förbi Hudiksvall och angjorde på kvällen en djup vik på norra delen av Hornslandet. När vi fortsatte norrut på morgonen såg vi en konstig fågel och undrade vad det var. Det var en säl! Den var ordentligt stor och uppenbarligen nyfiken, för den följde med oss och under en timme dök den upp och försvann regelbundet.

Mellan Hornslandet och Brämön finns det ingen skärgård och detta är den längsta delen som är helt öppen. Den är därför lämplig som en dagsetapp. Innanför Brämön strax söder om Lörudden, kan man med viss möda hitta natthamn. Där finns det en naturhamn med en äventyrlig insegling och gott om undervattensstenar. Viken är dock skyddad för alla vindar utom ren ost.

Därifrån gick det att sträcka direkt till Härnösand. Det var en mycket trevlig insegling i ett långt sund men där hade vi för första gången under semestern kryss!

Härnösand kallas porten till Höga kusten och efter att ha rundat Härnön kom vi in bland bergen i Höga kusten och det kändes nästan som att segla i norska fjordar. Sevärt är den nya högbron som ser liten ut på håll men växer och växer ju närmare man kommer. Här seglade vi omkring under en dag och det var förvånansvärt svårt att hitta natthamn. Så småningom hittade vi dock ett ställe och vi beslutade att detta fick bli vändpunkten för semestern.

Seglingen söderut gick betydligt fortare och för en gång skull vände vinden och vi hade halvvind eller medvind nästan hela vägen söderut! Den sköna med att segla i början på augusti är att det är få andra båtar och man får definitivt vara ifred i alla naturhamnar, i alla fall norrut. Den enda dagen vi hade ordentlig kryss var givetvis den dag som vi passerade Hornslandet och det blev en blöt historia. Emellertid får vi en uppmuntran genom att en säl dök upp bara några meter från båten och tittar nyfiket på oss. När vi seglade förbi Söderhamn på nervägen hade vi alla väder på samma dag, svag medvind, regn, hagel, 15 m/s och sedan svag medvind och sol, allt inom loppet av tre timmar!

Därefter fick vi nog och seglar in till Norrsundet, vilket var en trevlig upplevelse. Hamnen är fantastisk fin och även här kom hamnkaptenen ner och frågade om vi har det bra.

Som sagt, vinden är med oss och nästa dag kan vi segla från Norrsundet ända till Öregrunds skärgård där vi hittar ett fint ställe för natten.

Med facit i hand kan vi varmt rekommendera att åka norrut. Människorna är trevliga, båtarna få, gästhamnarna är billiga (dyrast i Sandarne, 50 kr) och har bra service. Nackdelarna är att det är öppet på flera ställen och det är mycket mygg.

Johan Haasum och Pia Frimodig
M-30 58 Jolly

Genväg på Åland

Ett litet tema i årets "Mört" är "kända och okända leder". Turen har nu kommit till Åland där redaktör Sjöberg har varit och botaniserat. Resultatet redovisas här.

Åland rymmer många farleder vilka i dag inte är inritade på sjökortet. Några av dessa erbjuder verkliga genvägar och jag skall i detta nummer ge er ett första smakprov.

Om man vill gå norr om Åland, via Saggö- och Simskälafjärdarna har man numera en lång omväg att gå om man kommer från eller vill fortsätta över Delet mot Kumlinge, särskilt sedan bron mellan Töftö och Vargata utanför Bomarsund blev klar.

Det finns dock ett förnämligt alternativ - norr om Simskälä går en gammal skutled direkt mot Kumlinge. Jag skall här beskriva leden från nordväst till sydost d.v.s. vid gång från Åland mot Finland. När man kommer i leden in från havet norr om Åland förbi Geta och går in i leden vid Hundkubbs gamla lotsplats syd Saggö kommer man så småningom till en bra gästhamn vid sjöbevakningsstationen syd om Boxö. Hamnen går inte att missa, stationen har ett mycket högt bevakningstorn.. Därifrån fortsätter man farleden mot Sviskär där man styr babord hän upp norr om Sviskär en NO kurs rakt mot fiskefyren på Stångskär.

Den exakta kursen är inte så noga - vi rör oss fortfarande i uppmätta vatten med gott svängrum. Så småningom öppnar sig ett gatt om styrbord där man ser faret norr om Simskälä ut mot Delet. Sedan följer man bara Simskäläländet en bit ut mot SO och tittar man noga i kortet ser man att vattnet just här, i den gamla skutleden, är uppmätt. Man går mellan Kerstinskar, den ön har ett vitt kummel och Ö. Simskälä och fortsätter så att man kommer strax söder om ön Långgrask. Ön gör skäl för sitt namn, den har också en enslinje som man kan använda. Nu ser man sjöbevakningstornet på Kumlinge.

Man går ganska nära Långgrask och syd om denna girar man upp lite mot Tegrunden eller Tigrunden, namnen är olika i olika kort. och syd om dessa öar kan man välja lämplig vär rätt in i sundet mellan Bärö och Enklinge.

Leden verkar välmätt, djup och säker. Man möter många andra seglare, dock sällan några svenskar. Leden inbjuder till avstickare norrut mot de omätta skärgårdsområdena där de verkliga smultronställena lär finnas. Men dit har jag aldrig vågat mej. Däremot är medeltidskyrkan på Kumlinge liksom den gamla hemmanet Hermas - numera museum - på Enklinge värda ett besök.

EBS recenserat - högsta konstnärliga betyg!

EBS båtuppläggning har ny blivit kollektivt recenserat som konstverk. Detta skedde i DN, På Stan den 31 januari. Vi citerar:

...Jag följer gångvägen åt vänster och tar sikte på Essingeledens viadukt, stigen löper in under bron och ner mot Mörtviken. Där står segelbåtar i rader, inslagna i grågrön plast. Konstnären Christo, han som har dille på att packa in byggnader i presenningar, kunde inte ha gjort det bättre. Går runt bland de jättestora farkosterna, de ligger där alldeles tysta och stilla som stora valar.

Ibland klagar oförstående politiker på att upplagda båtar förfular landskapet. Skönt att nu få det konstnärliga värdet dokumenterat. Kanske borde vi få en K-märkning på vår vinteruppläggning och söka bidrag från Statens kulturråd eller ta inträde av söndagsflanörer.

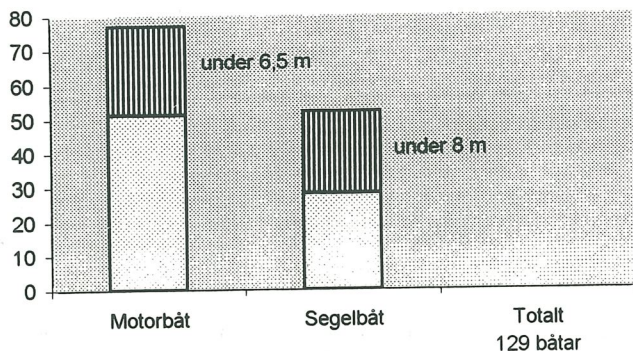

Konst eller källdolmar - det är frågan ?????

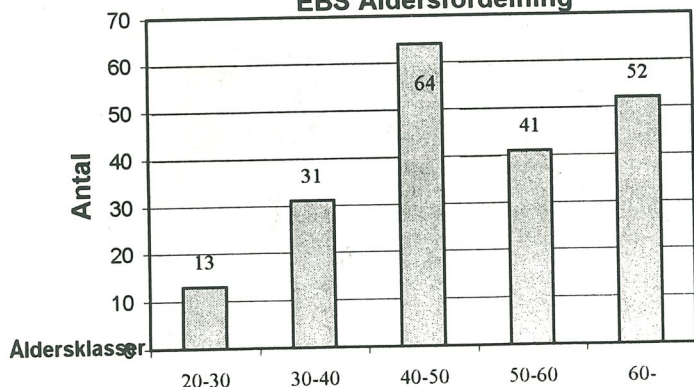
EBS-statistik

Jag satt en kväll nere på klubben och pysslade med att mata in de nyinvalda medlemmarna i vårt dataregister. Jag lade märket till att många av de nya bor nära klubben och jag bestämde mig för att titta lite närmare på den geografiska spridningen av klubbens medlemmar. Jag tog mig även en titt på båtbeståndet. Resultatet kan ses i diagrammen här intill. *Bengt Niklasson*

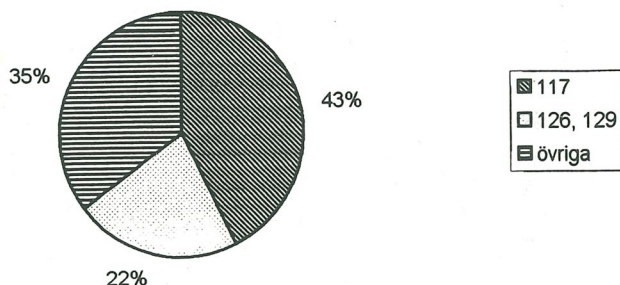
Antal och storlek på klubbens båtar

EBS Aldersfördelning

Var bor vi?
postnummerområden

Insändaren:

De tre v:na

Vaktens Viktiga Vara

Det finns många gånger jag har förbannat vaktens olidliga vara. Är det inte otidsenligt att gå här och stirra ut i mörkret och känna tröttheten komma krypande. Inte blev man lyckligare av den förr uppklistrade devisen i klubbhuset, "Båtarna skall vaktas, inte klubbhuset". Varför inte ett vaktbolag istället? Hur gör man nästa dag, skall man jobba eller ta ledigt? En hel semesterdag åt skogen. Nä det är det inte värt.

Synen förändras och jag med dem. Vakten har sina kvalitéer.

När man skall gå vakten på kvällen och man lämnat hem och familj helt åt sig själva och möter en klubbmedlem som man knappt har sett utan bara känner så där lite ytligt. Efter en natts umgänge växer en ny person fram som man lärt känna. Det är spännande. Emancipationen har också inneburit positiva överraskningar, man är inställd på en manlig nattvakt, så dyker det upp en kvinnlig medlem eller en hustru till en medlem. Hon säger lite käckt, "Sture var sjuk så jag går istället för honom". Man tror inte det är sant, bara du och jag hela natten. Men man lyckas stamma fram, "ja vad trevligt i alla fall". Sen har man gjort bort sig där.

Minnen som ofta dyker upp när man går vakt, är det militära vaktandet, i lumpen skall vi vakta alt i tid och otid (mitt på natten). Oavsett vad man tycker om krigarlivet så är det ändå speciellt när natten går och det ljusnar vid horisonten.

Numera argumenterar jag flitigt för vaktens viktiga vara. Jag tror det är det bästa sättet att förhindra skadegörelse och stölder. Som en bieffekt är vakten också ett bra sätt att lära känna en medlem.

Pseudonym Morten Vik

EKENSBERGS BÅTSÄLLSKAP

Hemmahamn: Mörtviken

Adress: Box 44052, 100 73 Stockholm, tele: 08/6459844, pg: 601639-8